

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษา การดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีขั้นตอนการ ดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ บุคคลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลสามขาอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 286 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 : 125-127) ได้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 167 คน

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในการศึกษาครั้งนี้ยอมให้เกิดขึ้นร้อยละ 0.05

$$\text{แทนค่าในสูตร ขนาดตัวอย่าง } n = \frac{286}{1 + (286 \times 0.0025)}$$

= 166.76

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้มีความสมบูรณ์ในการศึกษา ผู้ศึกษาจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 167 คน

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ที่	สถานภาพบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้อง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล	70	41
2	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	36	21
3	ประชาชนหมู่บ้าน	180	105
รวม		286	167

3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาคำเนินการด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) และคำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปทุกตำแหน่งดังแสดงในตารางที่ 1 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยการเขียนชื่อประชากรทั้งหมดของแต่ละกลุ่มลงในกล่อง หลังจากนั้นจะดำเนินการจับสลากรายชื่อในกล่อง โดยจะจับสลากขึ้นมา 1 ใบ แล้วบันทึกรายชื่อดังกล่าวไว้ และใส่สลากลงคืนในกล่องเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน ดำเนินการตามขั้นตอนนี้จนกว่าจะครบตามขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถานภาพบุคคลและเพศของบุคคล หากกรณีที่จับสลากได้รายชื่อเดิมก็จะใส่ลงคืนและดำเนินการจับใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแบบสอบถามรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert five rating scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 45) จำนวนออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ศึกษาการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และแนวคิดทฤษฎีดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

2.2 ร่างแบบสอบถามโดยนำข้อมูล จากข้อ 2.1 มาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 5 ด้าน

2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้อง

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ตรวจสอบข้อคำถามโดยใช้วิธีการหาค่าความสอดคล้องแบบ IOC และการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา การตรวจจะเป็นลักษณะการพิจารณาใน 3 ประเด็น คือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่แน่ใจ โดยพิจารณาข้อคำถามนั้น ๆ วัตถุประสงค์หรือสอดคล้องกับนิยามหรือไม่ พร้อมกับมีช่องว่างให้กรอกคำเสนอทั้งในรายชื่อ รายคำ และรวมทั้งฉบับ ใช้วิธีการกำหนดเป็นคะแนน ถ้าเห็นด้วย ให้ค่า = 1, ไม่เห็นด้วย ให้ค่า = -1 ไม่แน่ใจ ให้ค่า = 0 แล้วนำผลการตรวจไปพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร $IOC = R/N$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

R หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.2 ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

1) ศ.ค.ท.วิบูลย์ รัตนวรรณี รป.ม. (การปกครองท้องถิ่น) ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสมสะอาด อำเภอภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2) นางจินตนา อະสุชีวะ ศษ.บ. (ปฐมศึกษา) ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ (ภาษาไทย) โรงเรียนสมสะอาดพิทยาสรรพ์ อำเภอภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3) นายปราโมทย์ สกุดเดช กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาขามวิทยา อำเภอภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ การวัดประเมินผล

3.3 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบคุณภาพซึ่งปรากฏว่าได้ค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ ผู้ศึกษาจึง ไปทดลอง (Try out) ใช้กับบุคคลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานในองค์การบริหารส่วนตำบลภูคค้ำ อำเภอภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 40 คน ซึ่งมีคุณสมบัติอย่างเดียวกับบุคคลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 65) และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

3.4 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาคำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตให้บุคคลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขาตอบแบบสอบถาม

2. ผู้ศึกษาคำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด ปรากฏว่าสมบูรณ์ถูกต้องทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ค่าคะแนนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102-103)

ระดับการดำเนินงานมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับการดำเนินงานมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับการดำเนินงานปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับการดำเนินงานน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับการดำเนินงานน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102-103)

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐานใช้วิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)
2. สถิติวัดระดับการดำเนินงานสถิติการสังกมค้ำนเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามเพศใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ t -test (Independent Sample)

3.2 การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา จำแนกตามสถานภาพบุคคล วิเคราะห์โดยใช้สถิติ F -test (One-Way ANOVA) ผู้ศึกษาได้กำหนดนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบที่ระดับ .05

3.3 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และอธิบายในเชิงพรรณนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY